

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Den Vægelsindede paa Graahede

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Noveller og andre fortællinger", i Goldschmidt, M. A.: *Noveller og andre fortællinger*, udg. af Thomas Bredsdorff , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 92. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt02t-shoot-idm140068786104400/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Noveller og andre fortællinger

klædte i sort, men fint Kramklæde ☺ ikke Vadmel; de kjendtes paa denne sorte Finhed og paa deres rige Halstørklæder; thi deri sætte disse deres Stolthed. Naar man var gaaet hinanden forbi, faldt sagte Bemærkninger om, hvor Hver havde det fra. Bemærkningerne lignede ikke dem, som tidt falde i Boulogneskoven; thi hver Kone havde Sit fra sin Ægtemand; men man spurgte, hvorlænge han kunde taale det. Stor Opsigt vakte en Snedker- og Husmandskone fra Ilkum; hun var paa nyeste Thorning-Mode og lidt derudover; men man vidste, at Manden var forgjældet; hun havde allerede ved sin Stads bragt ham fra hans Faders Gaard, og skjøndt han arbejdede som en Hest, vilde hun, mente man nu, bringe ham ogsaa fra Huset. Hun havde imidlertid en lykkelig Dag. Alle misundte hende, d. v. s. Alle, som havde Øine at see med. Jeg saae hende, og, til min Skam være det tilstaaet, bemærkede Intet.

Fire Veie, næsten efter Compassets fire Hovedstreger, mødes i Sjørup eller tæt vesten for Byen, og fra dette Overskjæringspunkt strakte Markedet sig sydlig, ned til Plantagen. Imellem dennes Fyrretræer var en lille aaben Plads, hvor Jagtjunkerens havde tilladt Jens Dyr i Anledning af Dagens Høitidelighed at indrette Dands, og de Markedsgjæster, der kom østerfra, f. Ex. fra Graahede og Thorning over Hvam, hørte derfor hinsides Markedets Summen en svag, men veiledende Lyd. Graagaardsfolkene fulgte den ligesaa vel som Jeppe Revl og hans Slægt, og de to Familier kunde derfor ikke længe undgaac at træffe sammen. Sammenstødet skete som mellem to fjendtlige Hære paa Marchen: Fortravene mødtes først og stillede sig overfor hinanden, saa indtraf efterhaanden de Øvrige, dannede først en Knude, saa en lige Linie paa hver Side. «God Dag, Jakob Graa!» – «God Dag, Jeppe Revl!» – «Naa, er Du ogsaa til Marked?» O. s. v. Paa den ene Side bestod Linien af Jeppe, hans Søn, Jens Uhrmager, hans to Døttre og et Sødskendebarn; paa den anden Side af Jakob Graa, hans tre Sønner, Karen og Marie. Begge Familie-fædre vare Enkemænd. De stode saadan og samtalede med stor Anstand om Ting, der vare dem ligegyldige; Karen og Marie vare egenlig tilovers; de stode lidt bagved deres Linie. Jens gjorde ikke et Skridt og saae ikke op; han var saa sikker i sin Sag, fordi hun havde løbet til ham, syntes Karen maaskee. Det skete da, mulig ikke uden Karens Villie, at de To, Karen og Marie, bleve førte lidt sydlig af en

tæt Klynge, som drog forbi. De vare ikke tyve Skridt fra Hovedstyrken, da de kom forbi en Karl, som stod ene og saae sig om. Det var en smuk Karl, med en meget regelmæssig Profil og blaae Øine; hans Hoved sad en Smule skjævt tilvenstre; men det vanheldede ham ikke. Karen kastede et forskende Blik ind i hans Øine; han opfangede det og saae ind i hendes. »God Dag, Karen Graa!» sagde han.

»God Dag, Christen Reus – er det it saadan, Du hedder?»

»Jo, saadan hedder a rigtignok, og det skal Du ha'e Tak for, Karen, at Du husker det. Du var it mere end sexten Aar, dengang Du var ovre i Haurdal, og a har været vidt om siden.»

»Naa, Du er en Tydsker«, sagde Marie.

Ved Ordet Tydsker blev ikke i fjerneste Maade tænkt paa en fremmed eller fjendtlig Nationalitet; der mentes kun, at Christen Reus nedstammede fra Colonisterne, hvad baade hans eget og Byens Navn antydede; thi Haurdal er den største af Colonierne paa Ahlheden.

Christen svarede derfor venlig: »Ja, vel er a en Tydsker.»

Marie rykkede Karen i Skjørtet og hviskede til hende: »Lad os ikke staae her nu og tale med ham; han har saa mange Kjærester.»

»Har han det?» sagde Karen.

»Har Du ikke hørt om ham og Maren?»

»Er det sandt, Christen, hvad Folk siger, at Du har havt saa grumme mange Kjærester?» spurgte Karen.

»Løun er det itte«, svarede Christen; »a har havt saa mange, som der kan staae paa en Tønde Land.»

Han sagde dette imødekommende og livlig, men uden Spor af Praleri, som en simpel, historisk Kjendsgjerning.

»Hvad var det saa, Du havde for med en Pige, der hed Maren?»

»Karen!» sagde Marie og rykkede hende stærkt i Skjørtet, men uden Virkning.

»Ja, det er en lang Historie og itte saadan at fortælle«, svarede Christen.

»Andre fortæller den vist it nær saa godt, som Du selv«, sagde Karen.

»Nei, det er vist nok!» sagde Christen leende.

»Narrede Du hende eller hun Dig?» spurgte Karen.